

ROLA ORGANÓW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W KREOWANIU ŚRODOWISKA PROINNOWACYJNEGO DLA MSP W REGIONIE ŁÓDZKIM

Mirella Barańska - Fischer

Streszczenie

W artykule poruszono problematykę związaną z rolą organów administracji publicznej w kwestii kształtowania środowiska sprzyjającego realizacji działań innowacyjnych i przedsiębiorczych przez firmy sektora MSP. Celem artykułu jest charakterystyka działań organów administracji publicznej w obszarze wskazanym w jego tytule. Stworzenie przedsiębiorcom odpowiednich warunków sprzyjających kreowaniu i wzmacnianiu ich zdolności innowacyjnej oraz wzrostowi efektywności gospodarowania zasobami stanowi zasadniczy wymóg i wyzwanie współczesności.

1. Wprowadzenie

Dynamiczny rozwój sektora usług to tendencja charakteryzująca większość współczesnych gospodarek krajów rozwiniętych. Procesy te przebiegają z różną siłą i intensywnością w poszczególnych obszarach świata, państwach czy regionach. Wpływ coraz większej liczby determinant na jakość świadczonych usług z jednej strony, z drugiej zaś - rosnące coraz bardziej wymagania docelowych adresatów danej oferty rynkowej sprawiają, iż problematyka ta nabiera w warunkach obecnego rynku w Polsce szczególnej rangi. Dowodem tego są liczne publikacje książkowe, artykuły, programy publicystyczne - naukowe, dyskusje w mediach zarówno praktyków, jak i teoretyków nieustannie studiujących realia polskiej rzeczywistości rynkowej, w poszukiwaniu jak najlepszego panaceum na pojawiające się problemy w obszarze zarządzania usługami. Dążenie każdego podmiotu rynkowego do tego, aby żyć i funkcjonować w obszarach terytorialnych, których decydenci są zdecydowani, ambitni i konsekwentni w myśleniu i działaniach, potrafią zjednywać swą społeczność do realizacji jasno i wyraźnie określonych celów, sprzyja kreowaniu obrazu jednostki odpowiedzialnej społecznie w wielu wymiarach i płaszczyznach. Zasadnicze jednak znaczenie odgrywa w tym zakresie **administracja publiczna**, której główną rolą jest podejmowanie takich inicjatyw i działań, które będą sprzyjały rozwojowi reprezentowanej jednostki przestrzennej, jej mieszkańcom stwarzały godne warunki życia a przedsiębiorcom dadzą szansę pomnażania pożądaných wartości.

Administracja publiczna powinna więc stale dążyć do świadczenia usług na najwyższym poziomie, bo taki jest wymóg i konieczność czasów, w których żyjemy.

O jakości funkcjonowania organów administracji publicznej zaczęto poważnie polemizować na świecie od drugiej połowy minionego stulecia, kładąc

głównie nacisk na zmianę jej dotychczasowej dysfunkcjonalności - skostniałego charakteru, biurokratycznej ociążałości czy jednokierunkowości w aspekcie osiągania korzyści ze współpracy na linii usługodawca - usługobiorca.

Problematyka z tego zakresu wzbudziła w ostatnich latach i to nie tylko w Polsce, rosnące zainteresowanie wśród przedstawicieli licznych dyscyplin naukowych i dziedzin życia społeczno - gospodarczego; stała się ważna dla wielu interesariuszy - głównie dla społeczności lokalnych i regionalnych. Wielowątkowość zagadnienia wzmacniają działania organów administracyjnych w obszarze **tworzenia jednostek terytorialnych otwartych na innowacje** - produktowe, procesowe, organizacyjne czy marketingowe - takie po prostu, których chce dany rynek i dana społeczność.

2. Uwarunkowania realizacji polityki wspierania MSP

Sukces podmiotów rynkowych w każdym biznesie nie jest zwykle trwały - ma on coraz krótszy swój rynkowy cykl życia. Tempo i charakter zmian oraz przeobrażeń zachodzących w otoczeniu organizacji przyczyniają się do tego, że przedsiębiorcom winna towarzyszyć na stałe idea kreowania czegoś nowego - lepszego niż dotychczas, bardziej oryginalnego, zaskakującego, w pozytywnym tego słowa znaczeniu, adresata - odbiorcę dóbr czy usług. Stwierdzenie to dotyczy w szczególności stopnia firm z sektora MSP, które są głównym źródłem wzrostu gospodarczego, inicjatorami przedsięwzięć innowacyjnych we wszystkich branżach i obszarach gospodarowania na większości obszarów rynkowych.

Analiza stopnia innowacyjności przedsiębiorstw w naszym kraju potwierdza tezę o stale malejącej aktywności organizacji w tym zakresie. Z czego to wynika? Jaki wpływ ma otoczenie zewnętrzne na taki stan rzeczy? Na ile interwencje publiczne ograniczają lub eliminują bierność przedsiębiorców z sektora MSP? Na te i inne pytania toczą się liczne polemiki i dyskusje ekspertów.

Wykorzystanie pomocy ze strony sektora publicznego przez MSP w naszym kraju jest o wiele niższe od norm europejskich. Zazwyczaj dotyczy to pomocy jednorazowej, a nawet niewiele jest aplikacji z prośbą o ciągłe wsparcie, wynika z treści Raportu opracowanego w 2009 roku w ramach programu Ernst & Young *Sprawne Państwo*¹. W Polsce nie ma bowiem ugruntowanej tradycji wspierania aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw, gdyż miniony system odcisnął znaczące piętno w obszarze istniejących zaniedbań i opóźnień w stosunku do gospodarki krajów wysokorozwiniętych. Ponadto, brak jest kompleksowych opracowań z zakresu monitorowania skuteczności i efektywności podejmowanych, po przystąpieniu Polski w struktury UE, inicjatyw i działań przez sektor publiczny realizujących określone programy wsparcia MSP. Ponadto, niewiedza decydentów firm z sektora MSP o istniejących programach i środkach rządowych i regionalnych jest nadal w Polsce dość znaczna. Należy zauważyć, iż uzyskanie wsparcia finansowego i/lub pozafinansowego warunkuje przede wszystkim spełnienie

¹ Szerzej w: Klonowski D.: *Innowacyjność sektora MSP w Polsce. Rządowe programy wsparcia a luka finansowa*, www.sprawnepanstwo.pl [data dostępu: 21.04.2012.]

niezbędnych wymogów formalnych i merytorycznych przez potencjalnego beneficjenta środków, przestrzeganie ustalonych z góry terminów złożenia dokumentacji, z tym najczęściej mają problemy przedsiębiorcy.

Jedną z pierwszych inicjatyw dotyczących wspierania realizacji polityki regionalnej w naszym kraju było utworzenie w 1993 roku Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (PARR), którą w 2001 roku zastąpiła Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Jej misja polegała na koordynacji działań na rzecz podniesienia stopnia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw na rynku krajowym i zagranicznym, jak również realizacji programów rozwoju opartych na środkach pomocowych zza granicy.

W 2000 roku pojawił się w Polsce pierwszy kompleksowy program zawierający sprecyzowaną politykę państwa wobec MSP - program pt. „*Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju*”. Za najważniejsze ustalenia uznano wówczas²:

1. stworzenie odpowiednich warunków otoczenia prawnego i instytucjonalnego, sprzyjającego powstawaniu i rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw,
2. pobudzanie innowacyjności tych firm oraz ułatwianie im dostępu do technologii, w celu zwiększania ich konkurencyjności,
3. rozwój powiązań kooperacyjnych z dużymi przedsiębiorstwami, a także z innymi małymi i średnimi podmiotami,
4. zwiększenie aktywności eksportowej,
5. zdynamizowanie rozwoju analizowanego sektora w polityce strukturalnej państwa,
6. promowanie ekologicznych metod zarządzania i produkcji.

Problematyka związana z pozyskiwaniem wsparcia ze strony organów UE dla małych i średnich przedsiębiorstw zyskuje w ostatnich latach na znaczeniu. Na terenie krajów Wspólnoty jest bowiem zlokalizowanych ok. 99% wszystkich przedsiębiorstw w ogóle. Są one kluczowe w rozwoju poszczególnych regionów i gospodarek wszystkich obszarów terytorialnych UE. Stąd też, działania organów unijnych, podejmowane w ramach realizacji polityki spójności³, koncentrują się (w odniesieniu do firm sektora MSP) przede wszystkim na:

- udoskonaleniu infrastruktury gospodarczej,
- przeprowadzaniu szkoleń i kursów poprawiających kwalifikacje pracowników,
- umożliwieniu dostępu do nowoczesnych systemów informatycznych i zarządzania,

² Gabryszak R.: *Polityka wspierania małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, „*Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw*”, 2005, nr 10, s. 41.

³ Polityka spójności prowadzona przez Unię Europejską realizowana jest dzięki współpracy z Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego, Europejskim Funduszem Społecznym oraz Funduszem Spójności.

- rekomendowaniu współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami, a instytucjami badawczo - naukowymi,
- umożliwieniu łatwiejszego dostępu do środków finansowych (inicjatywa JEREMIE: Wspólne europejskie zasoby dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw),
- promocji przedsiębiorczości i innowacyjności.

W tabeli 1 przedstawiono syntetyczne ujęcie programów Unii Europejskiej, przeznaczonych i ukierunkowanych na działania pomocowe dla małych i średnich przedsiębiorców i ich organizacji.

Tabela 1. Rodzaje programów pomocowych UE ukierunkowanych na wsparcie MSP

L.p.	Wyszczególnienie rodzaju programu	Charakterystyka szczegółowa
1.	Tzw. finansowanie tematyczne	LIFE+, CIP, Marco Polo II
2.	Fundusze strukturalne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Kohezji, JEREMIE, JASMINE (Wspólne Działania na rzecz Wspierania Instytucji Mikrokredytowych w Europie)
3.	Instrumenty finansowe	GIF, Inwestycje Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego, pożyczki udzielane przez Europejski Bank Inwestycyjny
4.	Wspieranie internalizacji MSP	A1.-Invest IV, Proinvest, Program EU Gateway, Programy współpracy przemysłowej UE – Japonia, Program Szkolenia Menedżerów (ETP): Japonia i Korea

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu: *Programy Unii Europejskiej Wspierające MŚP. Przegląd głównych możliwości finansowania dostępnych dla europejskich MŚP*, Wyd. Komisja Europejska, Bruksela 2009, s. 4 - 21.

Jeśli zaś chodzi o pomoc regionalną płynącą ze środków budżetowych państwa, samorządów terytorialnych czy też funduszy strukturalnych, należy podkreślić, iż jest ona do dyspozycji władz lokalnych danej jednostki administracyjnej. Priorytetem w realizacji polityki władz samorządowych jest oczywiście wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości reprezentowanego

obszaru geograficznego. Biorąc to pod uwagę menedżerowie firm MSP mogą liczyć na pomoc ze strony następujących instytucji/organizacji⁴:

- agencji rozwoju regionalnego i lokalnego,
- inkubatorów przedsiębiorczości (wspieranie działań o charakterze innowacyjnym),
- punktów terenowych zajmujących się działaniami z zakresu wspierania przedsiębiorczości (szkolenia, usługi konsultingowe i doradcze),
- funduszy poręczeń kredytowych, pożyczkowych czy typu venture capital (udzielanie pożyczek i kredytów, jak również prowadzenie działalności doradczej).

Wiedza i świadomość zasadności realizacji proinnowacyjnej polityki przez organy administracji publicznej stała się w warunkach nowego ładu gospodarczego podstawą kreującą regionalne i lokalne polityki innowacyjne. Wśród zasadniczych uwarunkowań podmiotowości władz regionalnych w zakresie tworzenia polityki innowacyjnej należy wymienić następujące⁵:

1. władze regionalne muszą posiadać możliwość podejmowania suwerennych decyzji. Muszą być samorządne i samodzielne w tworzeniu polityki innowacyjnej. Powinny posiadać dostateczny zakres swobody w tworzeniu i realizacji polityki innowacyjnej,
2. władze regionalne muszą posiadać możliwość realizacji swoich celów. Warunkiem koniecznym jest posiadanie odpowiednich instrumentów i środków finansowych umożliwiających oddziaływanie na regionalny system innowacji,
3. władze regionalne muszą charakteryzować się zdolnością świadomego działania. Inaczej mówiąc, powinny cechować się kompetencyjnością i świadomością, która tworzona jest przez następujące elementy składowe:
 - świadomość władz lokalnych miejsca i roli, jaką pełnią w regionalnym systemie innowacji - świadomość własnych zadań i kompetencji, własnych możliwości kreowania zdolności innowacyjnych regionu,
 - świadomość stanu posiadania i procesów zachodzących w gospodarce regionalnej. Decyduje o tym wiedza władz regionalnych o specyficznych procesach innowacyjnych zachodzących w regionie,
 - świadomość otoczenia regionalnego - wiedza o zewnętrznych uwarunkowaniach determinujących rozwój procesów innowacyjnych w regionie,
 - świadomość efektów i skutków własnych decyzji i działań w krótkim, ale przede wszystkim w długim horyzoncie czasowym.

⁴ Waniak - Michalak H.: *Pozabankowe źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2007, s. 86.

⁵ Nowakowska A.: *Postrzeżenie regionalnej polityki innowacyjnej przez podmioty publiczne* [w:] Sadowska - Kowalska E. (red.), *Przedsiębiorczość i innowacyjność w Polsce w kontekście europejskim – ocena dystansu*, Wyd. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź 2008, s. 178.

Działania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie udzielania pomocy i wsparcia MSP powinny być dostosowane do aktualnego stopnia rozwoju danej organizacji⁶.

3. Wykorzystanie środków unijnych przez firmy sektora MSP w Polsce

Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią istotny punkt odniesienia dla działań i inicjatyw Unii Europejskiej. Prognozy przewidują, że UE przeznaczy do końca przyszłego roku ponad 67 mld Euro na rzecz rozwoju sektora MSP, który traktowany jest w sposób priorytetowy. Bez wsparcia rozwoju przedsiębiorstw ze strony organów administracji publicznej trudno byłoby większości z nich przetrwać na rynku - szacuje się, że bez tej pomocy mogłyby istnieć zaledwie do roku.

Unia Europejska, uruchamiając programy na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, daje szansę menedżerom małych i średnich przedsiębiorstw na skorzystanie ze źródeł finansowania na działania firm, które reprezentują. Odsetek przedsiębiorców aplikujących o środki wsparcia z funduszy unijnych czy z międzynarodowych instytucji finansowych jest w Polsce nadal niewielki - szacuje się, że aż 71% małych i średnich firm nigdy nie starało się dotychczas o ich pozyskanie⁷.

Tabela 2. Wysokość środków pozyskanych dotychczas przez MSP z programów unijnych (w mln zł)

Województwo	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
dolnośląskie	340,0	38,9
kujawsko - pomorskie	400,6	1,8
lubelskie	408,2	12,3
lubuskie	159,8	0,0
łódzkie	623,6	24,9
małopolskie	871,4	37,3
mazowieckie	1 646,1	259,1
opolskie	113,9	1,6
podkarpackie	461,4	17,9
podlaskie	184,2	0,0

⁶ Szerzej w: Mikołajczyk B. (red.): *Finansowe uwarunkowania konkurencyjności przedsiębiorstw z uwzględnieniem sektora MSP*, Difin, Warszawa 2006, s. 215.

⁷ Opracowanie własne na podstawie danych empirycznych pochodzących z badania TNS Pentor dla EFL, przeprowadzonego w dniach 9 – 23.08.2011 roku (n = 600 małych i średnich przedsiębiorstw, dobór próby badawczej metodą losowo- kwotową), [w:] www.epmpf.eu/pl/files/pdf/raport-msp-podlupa.pdf [data dostępu: 21.04.2012.]

pomorskie	416,8	31,7
śląskie	868,0	27,4
świętokrzyskie	137,7	0,0
warmińsko – mazurskie	186,6	1,5
wielkopolskie	744,2	48,4
zachodniopomorskie	93,9	14,6
POLSKA	7 656,5	517,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.parp.pl, dane z dnia 1.08.2011. [data dostępu: 21.04.2012.]

Firmy te korzystają najczęściej z własnego kapitału finansowego, np. w województwie łódzkim ponad 90% spośród ogółu MSP, w lubuskim 100%, co stanowi najwyższy wskaźnik w skali całego kraju. Średnia arytmetyczna dla 16 województw wynosi 91,81%.

Biorąc pod uwagę inne zewnętrzne źródła finansowania działalności MSP w poszczególnych województwach sytuacja wygląda następująco⁸:

- z kredytów bankowych korzystało w 2011 roku średnio w Polsce 46,06% ogółu MSP,
- z leasingu - 31,06%,
- z funduszy unijnych - 26,16%,
- z faktoringu - 4,56%,
- z pożyczek od innych przedsiębiorców - 4,56%.

4. Instytucjonalne instrumentarium systemu wspomagania MSP

W obliczu zachodzących przemian na większości rynków regionalnych w Polsce, jak również w skali pozostałych krajów zjednoczonej Europy podkreślić należy, że zasadniczym wyzwaniem dla decydentów danych jednostek terytorialnych jest dążenie do wzmacniania pozycji konkurencyjnej reprezentowanych obszarów, sektorów, branż czy konkretnych biznesów. Wyzwaniom tym sprostać mogą jedynie ci, którzy w sposób zdecydowany i konsekwentny będą kreować warunki sprzyjające kształtowaniu proinnowacyjnego środowiska, wspierając zdolnych i ambitnych przedsiębiorców, skłonnych do ustawicznego uczenia się w celu inicjowania przedsiębiorczych i odważnych działań rynkowych. Największy potencjał rozwojowy, elastyczność w podejmowaniu decyzji i wdrażaniu ich w życie posiadają firmy reprezentujące sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Bez istniejącego jednak wsparcia ze strony organów administracji publicznej, zarówno rządowej jak i samorządowej, trudno byłoby im

⁸ Opracowanie własne na podstawie: *Raport, Stan dostępu do finansowania zewnętrznego i potrzeby MŚP w Polsce*, Wyd. PARP, Warszawa 2010, s. 127.

realizować inicjatywy innowacyjne a nawet często po prostu istnieć na rynku. Stąd też szczegółowe zadania jednostek samorządu terytorialnego skupiają się na⁹:

- programowaniu wzrostu gospodarczego w warunkach gospodarki rynkowej z uwzględnieniem uwarunkowań regionalnych przez planowanie i tworzenie strategii rozwoju wybranych dziedzin gospodarki, bez naruszenia inicjatywy poszczególnych firm,
- oddziaływaniu na lokalne rynki pracy przez instrumenty administracyjne, sferę zatrudnienia, infrastrukturę, stawki czynszów i opłat lokalnych,
- zarządzaniu sektorem publicznym,
- kontroli nastawionej na poszanowanie prawa, bezpieczeństwo, eliminację czarnej strefy, patologii społecznych oraz realizację celów fiskalnych,
- polityce branżowej określającej najkorzystniejsze gałęzie gospodarki.

Nadrzędnym celem wszelkich inicjatyw jest zatem ich integracja, dzięki której możliwe byłoby stworzenie adekwatnych i sprzyjających warunków do pobudzania rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności MSP w każdym regionie naszego kraju. Służą temu zarówno instrumenty dochodowe, wydatkowe, prawne, podatkowe, organizacyjne, informacyjno – szkoleniowe i inne, których dokładny zbiór wyznaczają ramy polityki regionalnej danej jednostki terytorialnej.

Jeśli zaś chodzi o rodzaje instytucji podejmujących w regionie różnorodne działania i inicjatywy w zakresie wsparcia działań MSP, to należy wśród nich, poza jednostkami samorządu terytorialnego wymienić¹⁰:

- organizacje publiczno – prywatne, np. agencje rozwoju regionalnego i lokalnego,
- jednostki zaplecza B+R, np. laboratoria badawczo – rozwojowe, centra doskonałości, centra zaawansowanych technologii,
- lokalne i regionalne organizacje pracodawców i pracobiorców, np. zrzeszenia, związki zawodowe,
- izby i stowarzyszenia handlowe, gospodarcze, izby rzemieślnicze,
- instytucje sektora szkolnictwa wyższego,
- sieci organizacyjne, wspierające przedsiębiorczość i innowacyjność, np. Krajowy System Usług dla MSP, Krajowy System Innowacji, Sieć Informacji dla Biznesu, Centra Euro Info,
- komercyjne organizacje konsultingowe i szkoleniowo – doradcze dla MSP,
- komercyjne instytucje finansowe, np. banki, fundusze inwestycyjne, fundusze pożyczkowe czy gwarancyjne i doręczeniowe, fundusze typu venture capital,
- ośrodki wspierania innowacji i przedsiębiorczości – stanowią najszerszą grupę podmiotów zaangażowanych we wspieranie rozwoju MSP (zaczęły powstawać na początku okresu transformacji systemowej w Polsce).

⁹ Moczydłowska J., Pacewicz I.: *Przedsiębiorczość*, Wyd. Oświatowe Fosze, Rzeszów 2007, s. 68-69.

¹⁰ Szerzej w: Filipiak B., Ruszała J.: *Instytucje otoczenia biznesu. Rozwój, wsparcie, instrumenty*, Difin, Warszawa 2009, s. 75 - 79.

Reasumując powyższe rozważania, podkreślić należy, że struktura instytucjonalnego wsparcia firm sektora MSP w Polsce obejmuje zatem¹¹:

- **na poziomie centralnym:** PARP - instytucja centralna odpowiedzialna za wdrażanie polityki sektorowej wobec MSP,
- **na poziomie regionalnym:** RIF (Regionalne Instytucje Finansujące - powołane w każdym województwie, zarządzają wdrażaniem programów regionalnych dla firm sektora MSP,
- **na poziomie bezpośrednich usługodawców:** instytucje komercyjne i niekomercyjne, które oferują bezpośrednie instrumenty doradcze, szkoleniowe, informacyjne i finansowe dla firm sektora MSP, o których była mowa powyżej w treści niniejszego artykułu.

5. Warunki i klimat do rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności MSP w wybranych miastach regionu łódzkiego

Rola i znaczenie działań organów administracji publicznej a w szczególności władz terytorialnych danej jednostki przestrzennej w zakresie kreowania odpowiednich warunków i klimatu proinnowacyjnego dla biznesu jest ostatnio szeroko dyskutowana, zarówno przez praktyków biznesu, jak i teoretyków. W poszczególnych regionach naszego kraju, które chcą być postrzegane jako ambitne i przedsiębiorcze, ich decydenci muszą inicjować w sposób świadomy i konsekwentny takie działania rynkowe, które pozwolą im wyróżnić się w turbulentnym otoczeniu. Dynamika zmian i przeobrażeń zachodzących obecnie na większości obszarów terytorialnych w Polsce i w UE sprzyja zresztą intensyfikacji działań podmiotów rynkowych w tym zakresie - wymusza wręcz konieczność podejmowania przez administrację publiczną inicjatyw o charakterze permanentnym w obszarze opracowywania i wdrażania instrumentów wsparcia aktywności innowacyjnej MSP czy innych podmiotów gospodarczych w reprezentowanym regionie.

Z obserwacji i analizy sytuacji społeczno - gospodarczej w regionie łódzkim wynika, że posiada on rozwojowy potencjał stąd też, zachodzi konieczność kierunkowania proinnowacyjnych przedsięwzięć MSP w taki sposób, aby przyczyniły się one do wzmocnienia pozycji regionu w skali kraju i na arenie zjednoczonej Europy czy nawet świata. Należy jednak podkreślić, że jedynie komplementarne inicjatywy władz regionalnych i lokalnych, sieci instytucji do wsparcia biznesu powołanych, odpowiedniego systemu informacyjno - edukacyjnego mogą przyczynić się do sukcesów zarówno małych, jak i średnich przedsiębiorstw, dużych koncernów i ich menedżerów a ponadto korzystne będą dla mieszkańców, turystów oraz potencjalnych interesariuszy.

Ponadto, pomiar wyników w administracji publicznej staje się coraz ważniejszy, uważa Piotr Modzelewski z Uniwersytetu Warszawskiego, gdyż z

¹¹ Bućko J., Rosmańska E., Sitkowska R.: *Narzędzia wspierające kształtowanie regionalnej polityki stymulowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw*, Wyd. Instytutu Technologii Eksploatacji, Radom 2004, s. 21.

jednej strony pozwala odpowiedzieć na pytanie - jaka jest uzyskiwana „wartość za pieniądze” przeznaczona na administrację publiczną i jak lokowane są zasoby? Z drugiej - odpowiedzieć na zagadnienia związane z jakością dostarczanych usług i kwestiami organizacyjnymi funkcjonowania administracji publicznej¹².

W poniższych tablicach przedstawiono opinie respondentów w zakresie oceny działań organów administracyjnych w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności MSP w regionie łódzkim. Z danych empirycznych wynika, że spośród wymienionych miast regionu łódzkiego najbardziej przychylni w swoich ocenach byli uczestnicy badania z Konstantynowa Łódzkiego, najmniej zaś z Opoczna oraz ze Skierniewic.

Tabela 3. Opinie respondentów w zakresie oceny działań organów administracyjnych w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności MSP w regionie łódzkim (w % odpowiedzi)

Nazwa miasta w regionie łódzkim	Organy administracji publicznej danej jednostki terytorialnej stwarzają MSP klimat sprzyjający do inwestowania:		
	Tak	nie	nie mam zdania
Piotrków Tryb.	23,48	24,09	52,13
Skierniewice	16,66	35,67	47,67
Sieradz	24,59	34,17	39,24
Opoczno	24,03	37,33	38,64
Łask	21,75	32,80	45,45
Konstantynów Łódzki	34,89	17,99	47,12
średnia arytmetyczna	24,28	30,34	45,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie wywiadów telefonicznych (n = 420), dobór próby badawczej metodą losowo - kwotową, Łódź 2010 -2011.

¹² Szerzej w: Modzelewski P.: *System zarządzania jakością a skuteczność i efektywność administracji publicznej*, Wyd. CeDeWu Sp.z o.o., Warszawa 2009, s. 28.

Tabela 4. Opinie respondentów w zakresie oceny przedsięwzięć organów administracji publicznej w obszarze kreowania dla MSP klimatu sprzyjającego podejmowaniu działań inwestycyjnych (w % odpowiedzi)

Nazwa miasta w regionie łódzkim	Organy administracji publicznej danej jednostki terytorialnej stwarzają MSP klimat sprzyjający do inwestowania:		
	Tak	nie	nie mam zdania
Piotrków Tryb.	23,48	28,97	47,55
Skierniewice	26,33	49,00	24,67
Sieradz	21,45	35,13	43,42
Opoczno	22,40	39,61	37,99
Łask	19,80	33,12	47,08
Konstantynów Łódzki	31,30	11,15	57,55
średnia arytmetyczna	24,13	32,83	43,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie wywiadów telefonicznych (n = 420), dobór próby badawczej metodą losowo - kwotową, Łódź 2010 -2011.

Jakie działania powinny więc podjąć organy administracji publicznej, aby skuteczniej wspierać lokalną i regionalną przedsiębiorczość oraz kształtować proinnowacyjne postawy i zachowania menedżerów małych i średnich przedsiębiorstw? Analiza treści rozmów z uczestnikami badania marketingowego pozwala wyciągnąć następujące wnioski:

- należy organizować szkolenia dla przedsiębiorców w zakresie wskazywania możliwości pozyskiwania środków pomocowych z UE,
- należy wprowadzić ulgi podatkowe na działalność innowacyjną i badawczo - rozwojową MSP,
- zachodzi konieczność utworzenia w każdej jednostce terytorialnej organu administracyjnego (działu), zajmującego się kompleksową obsługą przedsiębiorców, chcących założyć własną firmę,
- należy wspierać działania promocyjne powstających w mieście MSP oraz wzmacniać ich świadomość proinnowacyjną, koordynować rozwój sieci innowacyjnych,
- organizowanie lokalnych i regionalnych Targów Przedsiębiorczości powinno sprzyjać promocji MSP w regionie i w kraju,
- należy usprawnić metody i sposoby komunikacji między urzędnikami organów administracyjnych a przedsiębiorcami,

- przedstawiciele organów administracyjnych powinni umieć aktywnie kształtować proinnowacyjne postawy wśród młodzieży szkolnej, np. uczestniczyć w spotkaniach z młodzieżą na lekcjach z zakresu przedsiębiorczości.

Reasumując, podkreślić należy, że jedynie średnio, co czwarty, uczestnik badania telefonicznego posiadał pozytywne zdanie w obu prezentowanych powyżej kwestiach badawczych, a niemal połowa respondentów nie potrafiła wyrazić swej opinii. Działania realizowane przez organy administracji publicznej w regionie łódzkim w zakresie kreowania środowiska proinnowacyjnego dla MSP są wciąż jeszcze niewystarczające dla zdecydowanej większości z nich.

6. Podsumowanie

Małe i średnie przedsiębiorstwa to „rekiny” terytorialnych biznesów. Bez wsparcia ich rozwoju w zakresie przedsiębiorczości i aktywności innowacyjnej trudno jest większości z nich przetrwać na rynku. Złożoność i dynamika zmian otoczenia MSP sprzyjać będzie wzrostowi ilości i jakości różnorodnych form i instrumentów pomocowych do nich kierowanych, z administracją publiczną łącznie. Tak więc, przed przedstawicielami organów administracji publicznej w regionie łódzkim stoi zasadnicze wyzwanie: tworzyć z reprezentowanych miast ośrodki przyjazne inwestorom - przedsiębiorcom, mieszkańcom, turystom i innym interesariuszom, gdyż tylko takie działania pozwolą im budować i wzmacniać zdolności i potencjał innowacyjny reprezentowanych środowisk dla biznesu.

THE ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION BODIES IN CREATING PROINNOVATIVE ENVIRONMENT FOR SMEs IN LODZKIE REGION

Abstract

Implementation of proinnovative regional policy by public administration bodies is an essential development factor for each and every territorial unit. To create adequate conditions that would be conducive to creating and enhancing entrepreneurs' innovative capacity and increasing their resource management effectiveness is the present day's primary requirement and challenge. The article touches upon the issues of the role of public administration bodies in creating a favourable environment for SMEs to embrace innovation and industriousness.

Bibliografia:

Bućko J., Rosmańska E., Sitkowska R.: *Narzędzia wspierające kształtowanie regionalnej polityki stymulowania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw*, Wyd. Instytutu Technologii Eksploatacji, Radom 2004

Filipiak B., Ruszała J.: *Instytucje otoczenia biznesu. Rozwój, wsparcie, instrumenty*, Difin, Warszawa 2009

Gabryszak R.: *Polityka wspierania małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, „*Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw*”, 2005, nr 10

Klonowski D.: *Innowacyjność sektora MSP w Polsce. Rządowe programy wsparcia a luka finansowa*, www.sprawnepanstwo.pl [data dostępu: 21.04.2012.]

Moczydłowska J., Pacewicz I.: *Przedsiębiorczość*, Wyd. Oświatowe Fosze, Rzeszów 2007

Modzelewski P.: *System zarządzania jakością a skuteczność i efektywność administracji publicznej*, Wyd. CeDeWu Sp.z o.o., Warszawa 2009

Mikołajczyk B.(red.): *Finansowe uwarunkowania konkurencyjności przedsiębiorstw z uwzględnieniem sektora MSP*, Difin, Warszawa 2006

Nowakowska A.: *Postrzeganie regionalnej polityki innowacyjnej przez podmioty publiczne* [w:] Sadowska – Kowalska E. (red.), *Przedsiębiorczość i innowacyjność w Polsce w kontekście europejskim – ocena dystansu*, Wyd. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Łódź 2008

Raport 2009: *Programy Unii Europejskiej Wspierające MŚP. Przegląd głównych możliwości finansowania dostępnych dla europejskich MŚP*, Wyd. Komisja Europejska, Bruksela 2009

Raport 2010, *Stan dostępu do finansowania zewnętrznego i potrzeby MŚP w Polsce*, Wyd. PARP, Warszawa 2010

Waniak - Michalak H.: *Pozabankowe źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2007
www.epmpf.eu/pl/files/pdf/raport-msp-pod-lupa.pdf [data dostępu: 21.04.2012.]

www.parp.pl, dane z dnia 1.08.2011. [data dostępu: 21.04.2012.]